

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: **a) Společnost ochránců životního prostředí, občanské sdružení**, se sídlem Nerudova 34, Litoměřice, **b) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, organizační jednotka Děti Země o. s.**, se sídlem Cejl 50, Brno-střed, zastoupen Mgr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem Dvořákova 13, Brno-střed, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 12, Praha 1 – Nové Město, zastoupen Mgr. Ing. Petrem Severou, LL.M., advokátem se sídlem Křižovnické nám. 2, Praha 1 – Staré Město, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 56, Praha 4 – Nusle, zastoupena JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem se sídlem Sokolovská 49, Praha 8 – Karlín, o žalobách žalobců proti rozhodnutí ministra dopravy ze dne 22. 1. 2008, čj. 74/2007-510-RK/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce ad b) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2010, čj. 9 Ca 116/2008 – 230,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2010, čj. 9 Ca 116/2008 – 230, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „osoba zúčastněná na řízení“) podalo dne 29. 6. 2007 u žalovaného žádost o vydání stavebního povolení pro stavbu „Dálnice D 8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, část E – dálniční tunel Prackovice“. Zahájení řízení bylo žalovaným oznámeno formou veřejné vyhlášky. Dne 25. 7. 2007 došlo žalovanému oznámení žalobce ad b), že hodlá vystupovat ve stavebním řízení jako účastník, a to na základě § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Následně doručil žalobce ad b) žalovanému písemné námítky proti vydání stavebního povolení. Žalobce ad a) oznámil žalovanému svoji účast

v řízení dne 30. 7. 2007, ovšem v průběhu řízení nevznesl žádné námitky. Žalovaný vydal stavební povolení dne 7. 9. 2007 pod čj. 598/2007-910-IPK/4, ve kterém rozhodl i o námitkách žalobce ad b).

[2] Oba žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného rozklad. Ministr dopravy shora označeným rozhodnutím rozkladu zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

II.

Posouzení žalob městským soudem

[3] Žalobci napadli rozhodnutí ministra dopravy samostatnými žalobami, které byly vedeny u městského soudu pod sp. zn. 5 Ca 120/2008 a 9 Ca 116/2008. Městský soud spojil obě věci ke společnému projednání, a to k posléze uvedené spisové značce, neboť se týkají téhož správního rozhodnutí.

[4] Soud se nejprve zabýval aktivní žalobní legitimací obou žalobců a dospěl k závěru, že je dána, resp. nelze žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Přesto však usoudil, že žalobcům nenáleželo dle platné právní úpravy postavení účastníků stavebního řízení a bylo jim přiznáno žalovaným nad rámec zákona. Soud k tomu nejprve poznamenal, že Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (publ. pod č. 124/2004 Sb. m. s., dále jen „Aarhuská úmluva“) ani směrnice EIA (85/337/EHS, ve znění směrnice 97/11/ES a směrnice 2003/35/ES) nejsou přímo závazné. Vnitrostátní úprava nicméně respektuje rámec pro přiznání postavení účastníka řízení při rozhodovacích procesech týkajících se životního prostředí, vymezený těmito prameny práva. Ty obsahují požadavek přístupu veřejnosti do povolovacího řízení v co nejranější fázi, což je v podmínkách české právní úpravy územní řízení.

[5] Městský soud je toho názoru, že okruh účastníků stavebního řízení je vymezen v § 109 stavebního zákona oproti obecnému vymezení účastníků v § 27 správního řádu jinak, konkrétně, a to taxativním výčtem subjektů disponujících určitým hmotným právem, které může být dotčeno vlastní realizací stavby. Poukazuje přitom na úpravu účastenství v územním řízení obsaženou v § 85 stavebního zákona, dle níž jsou účastníky i osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis. Odlišení okruhu účastníků územního a stavebního řízení má své opodstatnění v tom, že předmět těchto řízení je rozdílný. Z platné právní úpravy nelze pro stavební řízení dovodit, že by jeho předmětem byly otázky týkající se přímo životního prostředí, ochrany přírody a krajiny apod., ačkoliv samozřejmě obecně platí, že každá stavební činnost má svým způsobem vliv na životní prostředí. Územní řízení je optimální fází povolovacích procesů, v němž je zajištěna účast veřejnosti. Účast veřejnosti ve stavebním řízení tudíž nemůže být opodstatněna tvrzením, že jsou v tomto typu řízení řešeny otázky související s ochranou životního prostředí. Nehledě na to, § 114 stavebního zákona omezuje okruh námitek přípustných ve stavebním řízení na tvrzení o dotčení věcných práv k nemovitostem. Občanská sdružení ovšem těmito právy nedisponují.

[6] Nový stavební zákon přinesl dle městského soudu změnu v tom, že posunul environmentální rozhodování do ranějších fází povolovacího procesu, který má několik etap. O tom ostatně svědčí i změna vymezení okruhu účastníků stavebního řízení v novém stavebním zákonu oproti § 59 odst. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb. (starý stavební zákon). Ponechání či naopak vypuštění určité kategorie účastníků stavebního řízení v novém stavebním zákoně oproti předchozí úpravě nelze chápat jako formulační rozmar zákonodárce, ale jako nastolení nové restriktivní konstrukce, kterou nová úprava sleduje a jejímž cílem je zajistit účast veřejnosti

již ve fázích počátečních, kde může být účinná, a naopak vyloučit ji tam, kde opodstatnění postrádá.

[7] Odlišná konstrukce účastenství v územním a stavebním řízení odpovídá konstrukci účastníků stavebního a kolaudačního řízení dle starého stavebního zákona. Nejvyšší správní soud se v rozsudku čj. 7 As 29/2003 – 78 vyslovil v tom směru, že § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny nezakládá občanským sdružením účastenství v kolaudačním řízení. To potvrdil i Ústavní soud v usnesení sp. zn. II. ÚS 114/05. Zcela obdobný vztah je i mezi § 109 stavebního zákona a § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

[8] Městský soud dospěl k závěru, že žalobcům nenáleželo postavení účastníků stavebního řízení, a proto neměli ani žádná procesní práva, na nichž by mohli být zkráceni. Z toho důvodu soud žaloby zamítl, aniž se věcně zabýval jednotlivými žalobními body.

III.

Stručné shrnutí základních argumentů uvedených v kasační stížnosti

[9] Žalobce ad b) (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Napadá především právní názor městského soudu, dle něhož se § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny neuplatní při určování okruhu účastníků stavebního řízení. Stěžovatel rozsáhle argumentuje proti tomuto právnímu názoru odkazem na rozsudek NSS čj. 5 As 41/2009 – 91 a dále též na rozsudek čj. 9 As 63/2010 – 111. Je toho názoru, že je možné souběžně užit § 109 stavebního zákona a § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. I kdyby byl shledán mezi těmito normami konflikt, je třeba aplikovat přednostně § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny jako pravidlo zvláštní. Zákon o ochraně přírody a krajiny je speciálním zákonem vůči stavebnímu zákonu, a to jako celek, jeho specialitu nelze redukovat pouze na některá ustanovení (rozsudek NSS čj. 4 As 20/2008 – 84). Nejvyšší správní soud tento závěr učinil i na základě jiných úvah než jen § 90 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[10] Analogie s úpravou účastenství v kolaudačním řízení nemůže dle stěžovatele obstát. Neúčast občanských sdružení v kolaudačním řízení totiž plyne z povahy předmětu tohoto typu řízení. Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 7 As 7/2009 – 88 naznačil, že účast občanských sdružení v kolaudačním řízení není vyloučena. Výklad zastávaný stěžovatelem nemůže být zpochybněn ani § 114 stavebního zákona. Účastenství v řízení nelze redukovat pouze na oprávnění podat námitky. Účastník řízení má totiž jiné možnosti, jak ovlivnit výsledek správního řízení, a to např. prostřednictvím § 36 správního řádu. Krom toho, napadnout obsah závazných stanovisek vydaných pro stavební řízení, např. dle § 12 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny, není možné jinak než prostřednictvím účasti v samotném stavebním řízení.

[11] Stěžovatel dále zpochybňuje tezi městského soudu, že ve stavebním řízení nejsou řešeny žádné otázky související s ochranou přírody a krajiny. U rozsáhlých staveb je totiž ve stavebním řízení posuzována řada otázek týkajících se této oblasti, které nebylo možno vypořádat v územním řízení. Konkrétní způsob provedení stavby může být významný z hlediska zachování biotopů zvláště chráněných druhů živočichů, vlivu stavby na krajinný ráz, prostupnosti stavby atd. Součástí stavebního řízení je pravidelně i projekt ozelenění stavby, což plyne z § 5 písm. d) vyhlášky č. 526/2006 Sb. a přílohy č. 8 vyhlášky č. 146/2008 Sb. Ze všech uvedených důvodů se stěžovatel domnívá, že dle aplikovatelné právní úpravy mu po právu náleželo postavení účastníka stavebního řízení, a to na základě § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[12] Stejným způsobem je třeba dle stěžovatele vykládat vztah mezi § 109 stavebního zákona a § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb., což vyplývá z rozsudku NSS čj. 1 As 91/2009 – 83. Jelikož se stěžovatel aktivně účastnil procesu EIA, mělo by mu být přiznáno účastenství v řízení rovněž na základě § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb., resp. dle předchozí právní úpravy posuzování vlivů na životní prostředí (§ 8 odst. 5 zákona č. 244/1992 Sb.).

[13] Městský soud postupoval dle stěžovatele nezákonně, jestliže žalobu zamítl, aniž se vypořádal s jednotlivými žalobními body. Jelikož si soud neopatřil ke zkoumání prvního a druhého žalobního bodu úplné spisy (proces EIA, výjimka dle § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny), považuje stěžovatel rozsudek za nepřezkoumatelný.

[14] Na závěr stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

Stručné shrnutí vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný se ve svém vyjádření ze dne 26. 4. 2011 věnuje nejprve otázce účastenství občanských sdružení ve stavebním řízení na základě § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Plně se ztotožňuje s právním názorem městského soudu. To ostatně dokládá tím, že ve své argumentaci postupně přebírá jednotlivé myšlenky vyjádřené již v rozsudku městským soudem. Z toho důvodu postačí na tomto místě pouze stručně shrnout, že žalovaný poukazuje na rozdílné definice účastníků územního řízení a stavebního řízení (§ 85 a § 109 stavebního zákona). Dále zmiňuje, že dle § 114 stavebního zákona je účastník stavebního řízení oprávněn uplatnit pouze námitky spočívající na dotčení vlastnického práva apod. Ekologická sdružení by tedy nemohla v tomto řízení uplatňovat námitky související s ochranou přírody a krajiny, jejich účast by postrádala smysl. Z průběhu legislativního procesu přijímání nového stavebního zákona plyne úmysl zákonodárce postavit občanská sdružení mimo okruh účastníků stavebního řízení.

[16] Žalovaný dále popírá tezi o specialitě § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny vůči § 109 stavebního zákona. S ohledem na gramatický, systematický i historický výklad § 109 stavebního zákona žalovaný shrnuje, že souběžná aplikace tohoto ustanovení a § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny není možná. Účast občanských sdružení ve stavebním řízení by neměla ani žádné opodstatnění, neboť v tomto řízení se řeší jen takové aspekty, které jsou svojí povahou pro ochranu životního prostředí typově méně významné. Řešení zásadních koncepčních otázek a střetů je předmětem územního řízení. Na vztah mezi § 23 odst. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 109 stavebního zákona je třeba nahlížet shodně. Právní názor zastávaný žalovaným není dle něho v rozporu s mezinárodněprávními závazky České republiky.

[17] Žalovaný poukazuje na to, že nebylo třeba, aby se městský soud zabýval uplatněnými žalobními námitkami, neboť by to na výsledku rozhodnutí nemohlo nic změnit. Výtka stěžovatele, že si městský soud neobstaral spisový materiál k posouzení žalobních bodů, je nelogická a postrádá opodstatnění. Na závěr žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[18] Žalovaný doplnil své vyjádření podáním ze dne 8. 7. 2011, v němž polemizuje s dílčími argumenty NSS vyjádřenými v rozsudku ze dne 1. 6. 2011, čj. 1 As 6/2011 – 347. Žalovaný je toho názoru, že první senát by měl danou věc postoupit rozšířenému senátu, neboť existuje rozpor mezi právním názorem vyjádřeným v rozsudku čj. 5 As 41/2009 – 91 a čj. 1 As 6/2011 – 347 a právním názorem obsaženým v rozsudku čj. 7 As 29/2003 – 78 a čj. 4 As 18/2006 – 70. Předchozímu rozsudku čj. 1 As 6/2011 – 347 žalovaný dále vytýká, že pomínil úmysl

zákonodárce směřující k vyloučení ekologických občanských sdružení ze stavebního řízení. Třetí výtka se opírá o § 114 odst. 1 stavebního zákona, z něhož plyne, že občanská sdružení nejsou oprávněna vznést ve stavebním řízení jakékoliv námitky. Proto by jejich účast v něm postrádala praktický smysl. Žalovaný navrhuje, aby první senát NSS předložil otázku účastenství občanských sdružení hájících zájmy ochrany přírody a krajiny ve stavebním řízení rozšířenému senátu.

V.

Stručné shrnutí vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[19] Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření ze dne 3. 6. 2011 uvedla, že se ztotožňuje s právním názorem městského soudu. Nejprve obsáhle argumentuje ve prospěch názoru, že aplikace § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny je vyloučena taxativností výčtu účastníků stavebního řízení obsaženého v § 109 stavebního zákona. Přitom používá stejné argumenty jako žalovaný, pro stručnost postačuje odkázat na body [15] a [16] shora.

[20] Osoba zúčastněná na řízení shrnuje, že kasační stížnost je jako celek nedůvodná. Na závěr navrhuje, aby byla věc předložena rozšířenému senátu za účelem změny právního názoru vyjádřeného v rozsudku čj. 5 As 41/2009 – 91.

VI.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s, **VI.A.**] a poté námitkou nesprávného posouzení právní otázky městským soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, **VI.B.**].

VI.A.

Nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů

[23] Stěžovatel městskému soudu vytýká, že žalobu zamítl, aniž se vypořádal s jednotlivými žalobními body obsaženými v žalobě.

[24] Shodnou námitkou téhož stěžovatele se Nejvyšší správní soud zabýval na podkladě shodné procesní situace v rozsudku ze dne 1. 6. 2011, čj. 1 As 18/2011 – 145 (část V.A., všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). Tento rozsudek, který se vztahoval ke stavebnímu povolení na jiný úsek dálnice D8, je znám jak stěžovateli, tak žalovanému a osobě zúčastněné na řízení, neboť se tohoto řízení o kasační stížnosti účastnili. Z toho důvodu lze v podrobnostech odkázat na závěry, k nimž zdejší soud dospěl ve vztahu k obsahově shodné kasační námitce v cit. rozsudku.

[25] Na tomto místě postačí stručně uvést, že dle městského soudu nenáleželo stěžovateli postavení účastníka stavebního řízení, a proto nemohl být zkrácen na svých procesních právech ve smyslu § 65 odst. 2 s. ř. s., neboť nebyl držitelem žádných takových práv. Stěžovateli tak dle městského soudu nespověděl aktivní věcná legitimace (viz rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2007, čj. 5 As 43/2007 – 99). Následkem nedostatku aktivní věcné legitimace je vždy zamítnutí žaloby (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2006, čj. 1 Afs 40/2005 – 62, publ. pod č. 1477/2008 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007 – 98). Pokud tedy městský soud učinil závěr, že stěžovateli nespověděl aktivní věcná legitimace (k zákonnosti tohoto závěru viz část **VI.B.** níže), bylo vskutku nadbytečné posuzovat jednotlivé žalobní body. I kdyby totiž městský soud shledal,

že stavební řízení bylo stíženo závažnými procesními vadami nebo že je stavební povolení nezákonné, nemohl by rozhodnutí žalovaného zrušit, a to pro nedostatek aktivní věcné legitimace stěžovatele (viz rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 61/2010 – 98).

[26] Městskému soudu tedy nelze z hlediska formálního postupu ničeho vytknout, napadený rozsudek netrpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Tato námitka je nedůvodná.

[27] V návaznosti na to lze posoudit i další námitku, jíž stěžovatel poukazuje na to, že si městský soud neobstaral úplné správní spisy nezbytné k posouzení dvou blíže specifikovaných žalobních bodů. Zdejší soud neshledal postup městského soudu nezákonným, neboť v situaci, kdy se soud po právu nezabýval žalobními body stěžovatele, bylo by nadbytečné opatřovat si správní spisy za účelem posouzení žalobních bodů. Rovněž tato námitka je nedůvodná.

VI.B.

Účastenství občanských sdružení ve stavebním řízení

[28] Ústředním bodem další kasační námitky je posouzení vztahu mezi § 109 stavebního zákona a § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy zda občanské sdružení může být za splnění podmínek uvedených v § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny účastníkem stavebního řízení.

[29] Nejvyšší správní soud posoudil všechny argumenty obsažené v kasační stížnosti, rozsudku městského soudu a vyjádřeních žalovaného a osoby zúčastněné na řízení. Dospěl k názoru, že stěžovateli náleželo postavení účastníka stavebního řízení. Shodl se tak s dnes již ustálenou judikaturou, podle níž občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, je oprávněno se účastnit stavebního řízení vedeného podle § 109 a násl. stavebního zákona z roku 2006, pokud mohou být v tomto řízení dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny a pokud občanské sdružení stavebnímu úřadu svou účast v souladu s § 70 odst. 2 a 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, řádně a včas oznámí (takto poprvé rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2010, čj. 5 As 41/2009 – 91, ve věci *Občanské sdružení Modrý most*, publ. pod č. 2127/2011 Sb. NSS, velmi detailně pak rozsudek ze dne 1. 6. 2011, čj. 1 As 6/2011 – 347, tentýž právní názor shrnut stručně v rozsudku ze dne 1. 6. 2011, čj. 1 As 18/2011 – 145). Městský soud tedy pochybil při výkladu sporné právní otázky a na tomto základě učinil nesprávný závěr, že stěžovatel nemohl být ve stavebním řízení zkrácen na svých procesních právech. Závěr městského soudu o nedostatku aktivní věcné legitimace je tedy předčasný.

[30] Městský soud se vědomě odchýlil od právního názoru vysloveného zdejším soudem ve věci *Občanské sdružení Modrý most* a podal proti tomuto právnímu názoru detailně odůvodněné alternativní řešení. V podstatě zcela shodnou argumentací městského soudu, podávající výklad právní otázky vztahu § 109 stavebního zákona a § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, se Nejvyšší správní soud velmi podrobně zabýval v rozsudku ze dne 1. 6. 2011, čj. 1 As 6/2011 – 347. Ten se věcně týká stavebního povolení na jinou část téhož úseku dálnice D8. Tento rozsudek je znám jak stěžovateli a žalobci ad a), tak žalovanému a osobě zúčastněné na řízení, neboť se tohoto řízení o kasační stížnosti účastnili a rozsudek jim byl doručen. Zdejší soud se v cit. rozsudku vypořádal se všemi argumenty, které nyní vznesl stěžovatel. Stejně tak vzal v úvahu všechny argumenty žalovaného a osoby zúčastněné na řízení, které ve shodné podobě uplatnili ve svých vyjádřeních ve věci sp. zn. 1 As 6/2011 i ve věci nyní projedávané.

[31] Nejvyšší správní soud tedy v podrobnostech odkazuje na rozsudek čj. 1 As 6/2011 – 347 (část VI.A.). Zde v detailech vysvětluje důvody, pro které je názor městského soudu nesprávný.

Ani nyní zdejší soud neshledal důvod, proč by se měl od svého právního názoru vyjádřeném v cit. rozsudku odchýlit a věc předložit postupem dle § 17 s. ř. s. rozšířenému senátu. To tím spíše, že v nyní projednávané věci nezazněl žádný nový argument, který by dosavadní právní názor zpochybnil.

[32] Důvod pro revizi dosavadního právního názoru nevyplýval ani z vyjádření žalovaného ze dne 8. 7. 2011, v němž žalovaný kritizuje argumentaci obsaženou v rozsudku čj. 1 As 6/2011 – 347. Žalovaný ve svém sice popírá argumentaci Nejvyššího správního soudu, neuplatňuje však žádné nové argumenty, natož takové, které by byly s to zpochybnit správnost dříve vyjádřeného právního názoru zdejšího soudu. Žalovaný opětovně poukazuje na úmysl historického zákonodárce, avšak nepřináší v tomto směru nic nového, pouze opakuje již vyřčené. Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje na bod 55 rozsudku čj. 1 As 6/2001 – 347, v němž dostatečně podrobně vyjádřil svůj názor na tento argument. Žalovaný dále poukazuje na to, že s ohledem na § 114 odst. 1 stavebního zákona bude postavení občanských sdružení ve stavebním řízení omezeno na roli pasivního pozorovatele průběhu řízení. Rovněž vazbě mezi § 109 a § 114 stavebního zákona se zdejší soud věnoval ve svém rozsudku čj. 1 As 6/2011 – 347, na jehož bod 57 nyní odkazuje.

[33] Nelze se ztotožnit ani s tvrzením žalovaného, že existuje rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu v otázce účastenství občanských sdružení hájících zájmy ochrany přírody a krajiny ve stavebním řízení. Výklad právní otázky vzájemného vztahu mezi § 109 stavebního zákona a § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je řešen judikaturou Nejvyššího správního soudu jednotně (rozsudek čj. 1 As 6/2011 – 347, cit. v bodě [30] shora, rozsudek čj. 1 As 18/2011 – 145, cit. v bodě [24] shora, rozsudek ve věci *Občanské sdružení Modrý most*, cit. v bodě [29] shora). Rozpor v judikatuře nezakládá ani spekulace žalovaného, že pokud by danou věc posuzoval čtvrtý nebo sedmý senát zdejšího soudu, lze s ohledem na jejich předchozí rozhodovací činnost usuzovat, že by zaujaly opačný právní názor než senát první či pátý. Právní otázky ve věcech, v nichž dovozuje žalovaný rozpor judikatury, jsou totiž zcela odlišné. Ustanovení § 17 s. ř. s. nevytváří prostor pro řešení presumovaných či fantazijních rozporů v právních názorech Nejvyššího správního soudu, které reálně neexistují. Rozkol v judikatuře nelze spatřovat v tom, že judikatura přiznává občanským sdružením účast ve stavebním řízení dle nového stavebního zákona na základě § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, zatímco v případě kolaudačního řízení a řízení o změně v užívání stavby (v obou případech dle starého stavebního zákona) dospěla k opačnému závěru. Důvody, proč se nejedná v tomto případě o rozpor, který by musel být řešen cestou předložení věci rozšířenému senátu dle § 17 s. ř. s., vložil zdejší soud v podrobnostech v rozsudku čj. 1 As 6/2011 – 347 (bod 52). Na tomto místě lze zdůraznit, že použitá legislativní technika (metoda taxativního výčtu) je pouze primárním krokem při určování okruhu účastníků řízení. Nelze ji však odtrhávat od předmětu řízení jako takového, neboť právě v závislosti na něm se vymezuje širě okruhu účastníků.

[34] Tato kasační námitka je důvodná.

VII.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[35] S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto zrušil dle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[36] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu